

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю. М. ПОТЕБНІ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні

Н.Г. Метеленко
« 05 » 09 2023

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова
« 05 » 09 2023

МЕТОДИКА ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРЕНІНГІВ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки магістрів
очної (денної) та заочної форм здобуття освіти
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Укладачі: Ажажа М.А., д.держ.упр., професор кафедри управління та адміністрування

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Протокол № 1 від « 31 » 08 2023 р.
Завідувач кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

(підпис) Т.І. Бутченко

Протокол № 1 від « 29 » 08 2023 р.
Завідувач кафедри управління
та адміністрування

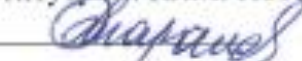

(підпис) В.Г.Воронкова

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від « 07 » 09 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

(підпис) Н.В. Горло

Протокол № 1 від « 30 » 08 2023 р.
Голова науково-методичної ради
Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потебні

(підпис) Т.А. Шарпова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) О.В. Заїка

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл загальної підготовки	
Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3-й	3-й
Освітньо-професійні програми «Публічне управління та адміністрування»	Змістових модулів – 4	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні	
Рівень вищої освіти: магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		68 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика психологічних тренінгів у системі публічного управління та адмініструванні» є формування базових основ професійної компетентності в області організації і проведення особливого виду групових форм впливу (соціально-психологічних тренінгів) сприяння виробленню практичних навичок з організації та проведення психокорекційних та розвивальних програм, заснованих на застосуванні тренінгових форматів навчання та корекції.

До програми дисципліни входить практикум проведення тренінгу, що передбачає самостійну підготовку слухачем програми тренінгу, підбір вправ та ігор, обговорення і корекцію програми з викладачем, а потім проведення тренінгу з наступним обговоренням і оцінкою членами навчальної групи сильних і слабких сторін тренера-стажиста.

Набуті знання та навички можуть бути використані в практичній діяльності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, а також при здійсненні управлінських функцій на керівних посадах.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **результатів навчання (компетентностей):**

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми).
ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо	Словесні методи (лекція, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів).
ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні	Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).
ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти	<p>Методи:</p> <p>Дослідницький (самостійна робота, проекти). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Практичні методи (творчі завдання, контрольні, складання схем і алгоритмів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>
СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери	
СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними	
РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний). Контрольні заходи: Теоретичне тестування за змістовим модулем. Виконання письмових практичних, проблемно-орієнтованих завдань за змістовим модулем. Екзамен.</p>
РН03. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм	
РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності	

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліни, які пов'язані з викладанням курсу «Методика психологічних тренінгів у системі публічного управління та адмініструванні»: «Політична свідомість працівника органів державної влади та місцевого самоврядування», «Психологія публічного управління», «Комунікації у публічному управлінні та адмініструванні», «Публічна служба».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади психологічних тренінгів у системі публічного управління та адмініструванні

Тема 1. Загальна теорія і практика психологічного тренінгу

Методологічні основи і принципи психологічного тренінгу. Класифікація видів тренінгу. Основні методи проведення тренінгу.

Поняття про модель психологічної служби. Об'єктивно-цільові критерії: категорія об'єктів психологічної допомоги, пріоритетність надання психологічної допомоги, безпосередність (опосередкованість) психологічної допомоги.

Змістовий модуль 2. Методика психологічних тренінгів

Тема 2. Особливості побудови тренінгових програм

Мета та завдання тренінгу. Етапи та дизайн тренінгу. Знайомство. Активізація групи. Робоча фаза тренінгу. Завершення. Тренінги на замовлення. Організаційні аспекти проведення тренінгу. Критерії успішності тренінгової роботи.

Основне призначення просвітницької діяльності психологів в системі державного управління. Роль діагностичної та експертної діяльності психологів в системі державного управління.

Змістовий модуль 3. Основні технології роботи психологів у системі державного управління

Тема 3. Концептуальні засади використання психотренінгових технологій у роботі з персоналом у системі державного управління

Фактори, що обумовлюють застосування сучасних тренінгових технологій у діяльності органів публічної влади. Концептуальні засади використання тренінгових технологій у роботі з персоналом органів публічної влади. Складність і відповідальність завдань, зміст і шляхи застосування психологічних тренінгів в органах публічної влади.

Психологічний аналіз змісту та суттєвих характеристик ефективної команди. Комплекс діагностичних методик для вивчення особливостей діяльності ефективної команди.

Система тренінгових занять для формування ефективної команди.

Змістовий модуль 4. Технології формування ефективної команди

Тема 4. Психотренінгові методи в системі професійної підготовки працівників для органів публічної влади

Застосування психотренінгових методів під час професійної підготовки персоналу органів публічної влади. Вимоги з організації тренінгів. Методи діагностики особливостей прийняття управлінських рішень у системі державного управління. Ділові та навчально-рольові ігри для підготовки державних службовців до ефективного прийняття управлінських рішень. Система діагностичних методик для вивчення особливостей конфліктів в системі державного управління. Психологічне консультування з проблеми розв'язання конфліктів в системі державного управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д ф.	з/в ф.	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	5,5	2	3	1	2,5	1	9,5	13	5	10	15
2	15	5,5	2	3	1	2,5	1	9,5	13	5	10	15
3	15	5,5	2	3	1	2,5	1	9,5	13	5	10	15
4	15	5,5	2	3	1	2,5	1	9,5	13	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	22	8	12	4	10	4	38	52	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль екзамен	30							30	30			40
Загалом		90						100				

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Загальна теорія і практика психологічного тренінгу	3	1
2	Особливості побудови тренінгових програм	3	1
3	Концептуальні засади використання психотренінгових технологій у роботі з персоналом у системі державного управління	3	1
4	Психотренінгові методи в системі професійної підготовки працівників для органів публічної влади	3	1
Разом		12	4

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Загальна теорія і практика психологічного тренінгу	2,5	1
2	Особливості побудови тренінгових програм	2,5	1
3	Концептуальні засади використання психотренінгових технологій у роботі з персоналом у системі державного управління	2,5	1
4	Психотренінгові методи в системі професійної підготовки працівників для органів публічної влади	2,5	1
Разом		10	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Експрес-опитування студентів, навчальна дискусія	Методологічні основи і принципи психологічного тренінгу. Класифікація видів тренінгу. Основні методи проведення тренінгу. Поняття про модель психологічної служби. Об'єктивно-цільові критерії: категорія об'єктів психологічної допомоги, пріоритетність надання психологічної допомоги, безпосередність (опосередкованість) психологічної допомоги.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5
	Практичне завдання №1	Практичні завдання завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	10 балів – повна змістова робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-6 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 1	2			15
2	Експрес-опитування студентів, навчальна дискусія	Мета та завдання тренінгу. Етапи та дизайн тренінгу. Знайомство. Активізація групи. Робоча фаза тренінгу. Завершення. Тренінги на замовлення. Організаційні аспекти проведення тренінгу. Критерії успішності тренінгової роботи. Основне призначення	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5

		просвітницької діяльності психологів в системі державного управління. Роль діагностичної та експертної діяльності психологів в системі державного управління.		
	Практичне завдання №2	Практичні завдання завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов’язані з використанням методології дослідження; 4-6 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Експрес-опитування студентів, навчальна дискусія	Фактори, що обумовлюють застосування сучасних тренінгових технологій у діяльності органів публічної влади. Концептуальні засади використання тренінгових технологій у роботі з персоналом органів публічної влади. Складність і відповідальність завдань, зміст і шляхи застосування психологічних тренінгів в органах публічної влади. Психологічний аналіз змісту та суттєвих характеристик ефективної команди. Комплекс діагностичних методик для вивчення особливостей діяльності ефективної команди. Система тренінгових занять	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5

		для формування ефективної команди.		
	Практичне завдання №3	Практичні завдання завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов’язані з використанням методології дослідження; 4-6 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	15
Усього за ЗМЗ контр. заходів	2			15
4	Експрес-опитування студентів, навчальна дискусія	Застосування психотренінгових методів під час професійної підготовки персоналу органів публічної влади. Вимоги з організації тренінгів. Методи діагностики особливостей прийняття управлінських рішень у системі державного управління. Ділові та навчально-рольові ігри для підготовки державних службовців до ефективного прийняття управлінських рішень. Система діагностичних методик для вивчення особливостей конфліктів в системі державного управління. Психологічне консультування з проблеми розв’язання конфліктів в системі державного управління	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 5. Правильна відповідь оцінюється у 1 бал.	5
	Практичне завдання №4	Практичні завдання завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	10 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе	10

			демонстрування володіння методологією дослідження; 8 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 4-6 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 2 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	
Усього за ЗМ контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування	Питання для підготовки: див. питання до ЗМ 1–4 у таблиці 7. Тестування передбачає обмежену у часі (40 хвилин) відповідь на теоретичні питання. У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 2 бали.	20
	Захист презентації	Презентація у програмі Power Point: «Формування сприятливого соціально-психологічного клімату»	Обсяг презентації – 12-15 слайдів. Захист презентації відбуватиметься на двох останніх заняттях. 20-18 – наявні всі вихідні умови завдання, представлені графічний вигляд та хід всіх розрахунків з кінцевим результатом, зазначена та обґрунтована правильна відповідь на нього; 17-14 – завдання розв'язано	20

			частково; виявлена менша кількість можливостей, загроз, сильних та слабких сторін, ніж передбачають умови середовища, є логічні та/або розрахункові помилки в ході розв'язання завдання; 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 – робота неповна, містить достатню кількість логічних та розрахункових помилок, правильна відповідь не визначена; 4-1 – робота представлена лише вихідними умовами та декількома базовими розрахунками.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Аніщенко О. Методика організації і проведення тренінгів з розвитку особистісних і професійних якостей дорослих. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, 2015. №2 (11), 19-20. URL: <http://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/view/64/45>
2. Аніщенко О.В., Баніт О.В., та ін. Особистісний розвиток дорослих у неперервній професійній освіті: посібник. К.: ПООД НАПН України. 2016.
3. Афанасьєв М. В., Полякова Г. А., Романова Н. Ф. та ін. Тренінгове навчання в закладі вищої освіти: навчально-методичний посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2018.
4. Афанасьєва Н.Є., Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу: навчальний посібник. 2016. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/4053>
5. Баніт О.В. Готовність корпоративних андрагогів до розроблення тренінгів для роботи з дорослими. Вектори модернізації економіки України в контексті сталого розвитку: матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 травня 2021 р.) ПрАТ «ВНЗ «МАУП», м. Луцьк, Україна, 2021. с. 165-167.
6. Баранова С. В. Соціально-психологічні особливості тренінгу як форми особистісного зростання. Теоретичні і прикладні проблеми психології та педагогіки: зб. наук. праць СНУ ім. В. Даля. Луганськ, 2008. (№2). 18.
7. Вейланде Л. В. Принципи організації заняття з використання тренінгу у професійній підготовці майбутніх педагогів. Publishing House “Baltija Publishing”.2021.
8. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Теорія та практика психологічних тренінгів. К.-Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М. 2019.
9. Кравченко О. П. Моральні принципи соціально-педагогічної діяльності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Психологія і педагогіка, 2012. №21. С. 223-230.
10. Муйзенберг М., Баллегойен А., Чулаєвська М., Кондрушенко Ю. (2018). Посібник тренера. Проект ЄС «Підтримка впровадження Угоди про асоціацію між Україною та ЄС» ‘Association4U’.
11. Савченко, Г.В. (2016). Навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу: «Професійно-психологічна підготовка суддів». К.: ТОВ «Горизонт».
12. Трамбовецька, Н., Іванік О., Гавінек-Дагаргулія М., Каравай А., Яцик В. (2015).

Ідеї, натхнення, рішення. Посібник для тренерів неформальної освіти. Київ: Інша освіта.

13. Тренінговий посібник. Збірник тренінгів по підготовці персоналу належних ЦНАП. (2019). Міжнародна програма «U-LEAD з Європою».

14. Фулей, Т., Буруковська, Н., Будниченко, Т., Савченко, Г. (2017). Методичні рекомендації для тренерів щодо розроблення та проведення тренінгів. Київ: ФОП Демчинський.

ДОДАТКОВІ ДЖЕРЕЛА

15. Вовк М.П., Султанова Л.Ю. та ін. (2019). Тренінгові технології навчання дорослих в умовах формальної і неформальної освіти: метод. рек. Київ: Інститут педагогічної освіти і освіти імені Івана Зязюна. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718751/>

16. Лук'янова Л. Тренінгові технології в освіті дорослих. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/7951/>

17. О'Коннелл, Ш., Медені А. С. (2017). Посібник для тренера: Як підготувати та провести тренінг що матиме вплив. URL: <https://www.ndi.org/sites/default/files/Manual%20for%20trainers.pdf>

18. Чижевський, С.О., Приходько, І.І., Колесніченко О.О. (2016). Психологічний тренінг «Створення команди»: посібник. К.: Друкарня ІВЦ НГУ.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

19. Тренінги для керівників (управління персоналом). (2021). URL: <https://serviceproekt.ru/uk/services/seminar-po-upravleniyu-dlya-rukovoditelei-treningi-dlya-rukovoditelei/>

20. Banit, O., Shtepura, A., Rostoka, M., Cherevychnyi, G., Dyma, O. (2022). Students' Readiness to Distance Learning: Results of Research in the Institutions of Higher Education. Mobility for Smart Cities and Regional Development – Challenges for Higher Education: proceedings of the 24th International Conference on Interactive Collaborative Learning (ICL2021), 1 (389), 426-434. URL: <http://surl.li/ceiqe>

21. Bedingham, K. (1997), Proving the effectiveness of training. *Industrial and Commercial Training*, 29(3), 88-91. <https://doi.org/10.1108/00197859710165083>

22. Janse, B. (2018). Role Playing Game (RPG). Retrieved 29/1/2022 from toolshero: <https://www.toolshero.com/communication-skills/role-playing-game-rpg/>

23. Korbut, A. (2016). Arteterapia i jej zastosowanie w obszarze edukacji. *Edukacja Elementarna w Teorii i Praktyce*, 3(41), 267-280. <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=463569>

24. Lukianova, L., Androshchuk, I., Banit, O. (2019). Time Management as a Pedagogical Technology of PhD Students' Effective Self-Management. *The New Educational Review Volume 56*, 53-65. Wydawnictwo Adam Marszałek Toruń. URL: <http://www.educationalrev.us.edu.pl/issues/volume-56-2019/>

25. Lukianova, L., Banit, O., Goretko, T. (2019). Effects of Global Labor Market Trends on the Content of Professional Training of Future It-Managers. *Information Technologies and Learning Tools*, 2 (70), 16-27. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2917>

26. Radi Afsouran, N., Charkhabi, M., Siadat, S.A., Hoveida, R., Oreyzi, H.R.6, and Thornton III, G.C. (2018). Case-method teaching: advantages and disadvantages in organizational training, *Journal of Management Development*, 37, 9/10, 711–720. <https://doi.org/10.1108/JMD-10-2017-0324>